

Şirket tarafından eski çalışan personeline yapılacak kıdem, ihbar tazminatı vb. ödemelerin hangi dönemde gider yazılacağı.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-125[8-2017/361]-E.567951
Tarih	04.08.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Gelir Ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 62030549-125[8-2017/361]-E.567951

04.08.2020

Konu : Şirket tarafından eski çalışan personeline yapılacak kıdem, ihbar tazminatı vb. ödemelerin hangi dönemde gider yazılacağı.

İlgi

:

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; Şirketiniz ile eski çalışan arasında ... İş Mahkemesinde 2015 yılından beri devam eden kıdem, ihbar tazminatı, fazla çalışma ücreti (mesai), asgari geçim indirimi, izin ücreti, ulusal bayram ve genel tatil ücretleri gibi ödemelere açılan ve şirketiniz aleyhine verilen karara istinaden ödenen tutarların ödendiği dönemde giderleştirilip giderleştirilemeyeceği, mahkemece hükmedilen istihkaklara ilişkin ödenecek faiz, mahkeme masrafı ve avukatlık ücretlerinin ilgili dönemde gider olarak dikkate alınıp alınmayacağı, mahkemece hükmedilen istihkakların muhtasar beyanname ile beyanı aşamasında faizsiz tutarların mı yoksa faiz dahil tutarları üzerinden mi vergi kesintisi yapılacağı, asgari geçim indirimi tutarının muhtasar beyannameden mahsup imkanının bulunup bulunmadığı hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı; ikinci fıkrasında ise, safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Kurum kazancının tespitinde, Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesi ile Gelir Vergisi Kanununun 40 inci maddesinde yer alan giderler indirilebilecektir.

Gelir Vergisi Kanununun 40 ncı maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde, işle ilgili olmak şartıyla, mukavelenameye, ilama veya kanun emrine istinaden ödenen zarar, ziyan ve tazminatların ticari kazancın tespitinde gider olarak indirileceği hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 25 inci maddesinde,

"Aşağıda yazılı tazminat ve yardımlar Gelir Vergisinden müstesnadır.

...

7. a) 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanunu ve 20/4/1967 tarihli ve 854 sayılı Deniz İş Kanununa göre ödenmesi gereken kıdem tazminatlarının tamamı ile 13/6/1952 tarihli ve 5953 sayılı Basın Mesleğinde

Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanuna göre ödenen kıdem tazminatlarının hizmet erbabının 24 aylığını aşmayan miktarları (Hizmet ifa etmeksizin ödenen ücretler tazminat sayılmaz.);

b) Hizmet erbabının tabi olduğu mevzuata göre bu bendin (a) alt bendinde belirtilen istisna tutarının hesabında dikkate alınmak şartıyla, hizmet sözleşmesi sona erdikten sonra; karşılıklı sonlandırma sözleşmesi veya ikale sözleşmesi kapsamında ödenen tazminatlar, iş kaybı tazminatları, iş sonu tazminatları, iş güvencesi tazminatları gibi çeşitli adlar altında yapılan ödemeler ve yardımlar (Bu bendin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.);"

hükmüne,

61 inci maddesinde, "Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez."

hükmüne,

94 üncü maddesinde; "Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.

1.Hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104 üncü maddelere göre,

...

Yukarıdaki bentlerde yazılı vergi tevkifatının yapılmasında 96 ncı madde hükmü göz önünde tutulur.

... "

hükmüne,

96 ncı maddesinde; "Vergi tevkifatı, 94'üncü madde kapsamına giren nakten veya hesaben yapılan ödemelere uygulanır. Bu maddede geçen hesaben ödeme deyimi, vergi tevkifatına tabi kazanç ve iratları ödeyenleri istihkak sahiplerine karşı borçlu durumda gösteren her türlü kayıt ve işlemleri ifade eder."

hükmüne yer verilmiştir.

Kıdem tazminatının vergilendirilmesine ilişkin açıklamalar 11/6/2018 tarihli ve 30448 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 303 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yer almaktadır.

Öte yandan aynı Kanunun "Asgari geçim indirimi" başlıklı 32 nci maddesinde de Ücretin gerçek usulde vergilendirilmesinde asgari geçim indirimi uygulanacağı, mahsup edilecek kısmın fazla olması halinde iadenin yapılmayacağı hükmüne bağlanmıştır.

Diğer taraftan, asgari geçim indirimi uygulamasına ilişkin usul ve esaslara ilişkin ayrıntılı açıklamalar 265 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yapılmıştır.

Anılan Tebliğin "Asgari Geçim İndirimi Tutarının Hesaplanması" başlıklı 5 inci bölümünde;

"Asgari geçim indirimi (A.G.İ.) tutarı, ücretin elde edildiği takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin yıllık brüt tutarına bu Tebliğin "3. Uygulamanın Esasları" başlıklı bölümünde yer alan oranların uygulanması ile bulunan tutarın, gelir vergisi tarifesinin birinci dilimine karşılık gelen oranla çarpımı sonucu bulunur.

A.G.İ. Yıllık Tutarı = (Asgari Ücretin Yıllık Brüt Tutarı x A.G.İ. Oranı) x %15 Asgari geçim indirimi yıllık tutarı, ücretlinin asgari geçim indiriminden bir yıl boyunca faydalanacağı net menfaattir. Aylık yapılan ücret ödemelerinde ise asgari geçim indirimi, hesaplanan yıllık tutarın 12'ye bölünmesi suretiyle uygulanacak ve bir ay içerisinde yararlanılabilecek asgari geçim indirimi tutarı, yıllık olarak hesaplanan tutarın 1/12'sini geçemeyecektir."

açıklamasına,

"6. Medeni Durum ve Eşin Gelirinin Olmadığının Tespiti" başlıklı bölümünde ise "Ücretliler, medeni durumları ve çocuk sayıları ile eşinin iş ve gelir durumu hakkında Tebliğ ekinde yer alan "Aile Durumu Bildirimi" (EK:1) ile işverenlerine bildirimde bulunacaklardır. "

açıklamasına yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 4857 sayılı İş Kanununun "Sürelî Fesih" başlıklı 17 nci maddesinde;

"Belirsiz süreli iş sözleşmelerinin feshinden önce durumun diğer tarafa bildirilmesi gerekir.

İş sözleşmeleri;

a) İş altı aydan az sürmüş olan işçi için, bildirimin diğer tarafa yapılmasından başlayarak iki hafta sonra,

b) İşi altı aydan bir buçuk yıla kadar sürmüş olan işçi için, bildirimin diğer tarafa yapılmasından başlayarak dört hafta sonra,

c) İşi bir buçuk yıldan üç yıla kadar sürmüş olan işçi için, bildirimin diğer tarafa yapılmasından başlayarak altı hafta sonra,

d) İşi üç yıldan fazla sürmüş işçi için, bildirim yapılmasından başlayarak sekiz hafta sonra,

feshedilmiş sayılır.

Bu süreler asgari olup sözleşmeler ile artırılabilir.

Bildirim şartına uymayan taraf, bildirim süresine ilişkin ücret tutarında tazminat ödemek zorundadır.

İşveren bildirim süresine ait ücreti peşin vermek suretiyle iş sözleşmesini feshedebilir.

İşverenin bildirim şartına uymaması veya bildirim süresine ait ücreti peşin ödeyerek sözleşmeyi feshetmesi, bu Kanunun 18, 19, 20 ve 21 inci maddesi hükümlerinin uygulanmasına engel olmaz. 18 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca bu Kanunun 18, 19, 20 ve 21 inci maddelerinin uygulanma alanı dışında kalan işçilerin iş sözleşmesinin, fesih hakkının kötüye kullanılarak sona erdirildiği durumlarda işçiye bildirim süresinin üç katı tutarında tazminat ödenir. Fesih için bildirim şartına da uyulmaması ayrıca dördüncü fıkra uyarınca tazminat ödenmesini gerektirir.

Bu maddeye göre ödenecek tazminatlar ile bildirim sürelerine ait peşin ödenecek ücretin hesabında 32 nci maddenin birinci fıkrasında yazılan ücrete ek olarak işçiye sağlanmış para veya para ile ölçülmesi mümkün sözleşme ve Kanundan doğan menfaatler de göz önünde tutulur."

hükümü yer almaktadır.

Buna göre, 1475 sayılı İş Kanununa göre ödenen kıdem tazminatının en yüksek Devlet memuruna ödenen azami emekli ikramiyesi tutarını aşmayan kısmı gelir vergisinden istisna edilmiştir.

Öte yandan, Gelir Vergisi Kanununda, 4857 sayılı Kanunun 17 nci maddesi kapsamında ödenen ihbar tazminatlarının vergiden istisna edildiğine dair bir hüküm yer almamaktadır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi çerçevesinde kıdem ve ihbar tazminatının kurum kazancının tespitinde gider olarak indirilebilmesi için, işçinin İş Kanununa göre kıdem tazminatına hak kazanması ve hak edilen kıdem tazminatının da işçiye ödenmiş olması gerekir. Tahakkuk etmiş olsa da ödenmemiş kıdem tazminatının kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün değildir.

Bu nedenle, mahkeme kararı kapsamında şirketiniz tarafından çalışanlarınıza yapılan kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, fazla çalışma ücreti (mesai), izin ücreti, ulusal bayram ve genel tatil ücreti gibi ödemelerin yukarıda yer alan hükümler çerçevesinde ödemenin yapıldığı dönemde kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

Ayrıca, mahkeme kararına istinaden ödenen faiz, vekalet ücreti ve mahkeme masrafı tutarlarının Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi kapsamında kurum kazancının tespitinde gider olarak kayıtlara alınabileceği tabiidir.

Diğer yandan, kıdem tazminatının varsa istisnayı aşan kısmı, ihbar tazminatının tamamı, fazla çalışma ücreti (mesai), izin ücreti, ulusal bayram ve genel tatil ücretleri gibi ödemeler ücret olarak değerlendirilerek, tahakkuk ve ödemesinin yapıldığı dönemin ücreti sayılması ve Gelir Vergisi Kanununun 61, 63, 94 ve 103 üncü maddelerine göre gelir vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

Ayrıca, asgari geçim indirimi tutarlarının, daha önce ilgili dönemlerde yapılan ücret ödemeleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilerek çalışana ödenmiş olması gerekmektedir. Dolayısıyla, daha

nce ilgili dönemlerde asgari ücret ödemelerinin hesaplanan vergiden indirilip indirilmediği ve çalışana ödemesinin yapılıp yapılmadığı ile mahkeme kararına istinaden ödenmesine hükmedilen tutarların içeriği ve mahiyeti net olarak anlaşılamadığından kesin bir değerlendirme yapılamamıştır.

Öte yandan, söz konusu ödemelerin hak sahibine geç ödenmesi nedeniyle ödenen faizlerin ücret olarak nitelendirilmesi mümkün bulunmamakta olup, faiz demeleri Gelir Vergisi Kanunu uygulamasında alacak faizi niteliğinde olduğundan, tevkif yoluyla vergilendirilmeyen bu ödemelerin elde edenlerce Gelir Vergisi Kanununun 85 ve 86 ncı maddeleri uyarınca menkul sermaye iradı olarak yıllık beyanname ile beyan edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 10.09.2026